

Молодь і ринок

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 6 (149) червень 2017

Видається з лютого 2002 року

УДК 051 Журнал внесено в оновлений перелік фахових видань з педагогічних наук рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України (наказ №1328 від 21.12.2015 р.)

Засновник і видавець: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, Львівська область, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України:
Серія КВ №12270–1154 ПР від 05.02.2007 р.

ISSN 2308-4634 Журнал 5 червня 2013 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань (ISSN International Centre, м. Париж).

3 червня 2013 року журнал співпрацює з Академією Полонійною у Ченстохові, Польща.

Шеф-редактор

Надія СКОТНА, *д.філос.н., професор*

Головний редактор

Наталія ПРИМАЧЕНКО, *к.пед.н., член Національної спілки журналістів України*

Редакційна колегія:

Надія СКОТНА, *д.філос.н., професор*

Фабіан АНДРУШКЕВИЧ, *д.пед.н. (Польща)*

Микола ДУБИНА, *д.філол.н., професор, академік АН ВО України*

Микола ЄВТУХ, *д.пед.н., професор, академік НАПН України*

Ірина ЗВАРИЧ, *д.пед.н., старший науковий співробітник*

Володимир КЕМІНЬ, *д.пед.н., професор*

Микола КОРЕЦЬ, *д.пед.н., професор, академік АН ВО України,
член Національної спілки журналістів України*

Анджей КРИНЬСЬКІ, *к. прелат, проф. др. (Польща), академік АН ВО України*

Іван МИХАСЮК, *д.е.н., професор, академік*

Леонід ОРШАНСЬКИЙ, *д.пед.н., професор*

Олег ПАДАЛКА, *д.пед.н., професор, академік АН ВО України*

Микола ПАНТЮК, *д.пед.н., професор*

Інна РОМАЩЕНКО, *к.пед.н.*

Мирослав САВЧИН, *д.психол.н., професор*

Олег ТОПУЗОВ, *д.пед.н., професор, член Національної спілки журналістів України*

Марія ЧЕПЛЬ, *д.пед.н., професор*

Олександр ШПАК, *д.пед.н., професор, академік АН ВО України*

член Національної спілки журналістів України

Адреса редакції: Україна, 82100, Львівська область, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Тел., (068) 502-45-49; 8 (03244) 76-111; e-mail: vachevsky@meta.ua; веб-сайт: <http://mr.dspu.edu.ua>

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету (протокол №10 від 22.06.2017 р.)

Посилання на публікації "Молодь і ринок" обов'язкові

Редакція приймає замовлення на випуск тематичного номера або окремого розділу за кошти замовника.

Редакція приймає замовлення на розміщення реклами.

Редакція зберігає за собою право скорочувати і виправляти матеріали. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, статистичних даних та інших відомостей відповідають автори публікацій.

Підписано до друку 26.06.2017 р. Ум. друк. арк. 17,22.

Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 100 прим. Формат 60 x 84 1/8. Гарнітура Times New Roman.

Віддруковано у поліграфічній фірмі "ШВИДКОДРУК"

82100, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Данила Галицького, 1

тел.: (0324) 41-08-90

© Молодь і ринок, 2017

Молодь і ринок

№6 (149) червень 2017

ЗМІСТ

Надія Ашиток

Антропологічний аспект виховання дошкільників з використанням художньої літератури.....6

Андрій Литвин

Підготовка лідерів у освітньому середовищі ВНЗ.....10

Оксана Васюк

Зміст навчання у формуванні професійної спрямованості майбутніх соціальних педагогів.....16

Володимир Ткаченко, Євгенія Черевань

Стробоскопічна версія лабораторної роботи для визначення прискорення вільного падіння.....22

Марія Фляк

Основи етичної компетентності соціального працівника.....26

Ольга Єрмоєнко, Юлія Стасюк

Виховання “мовної стійкості” в учнів загальноосвітніх навчальних закладів
в умовах сучасного культурного середовища.....30

Ірина Гринчук, Тетяна Грищенко

Фортепіанні твори сучасних українських композиторів: виконавсько-педагогічний аспект.....36

Анна Пермінова

Формування позитивного образу особистості майбутнього інженера-педагога засобами арт-педагогіки.....40

Наталія Павинська

Ефективність використання інтерактивних методів навчання на заняттях історії у вищих навчальних закладах.....45

Ольга Осова

Театральна педагогіка як інноваційна технологія підготовки майбутніх учителів іноземної мови.....49

Юлія Колісник-Гуменюк

Особливості художньо-педагогічної освіти у навчальних закладах Японії.....54

Василь Андріяшко

Декоративно-прикладне мистецтво в навчальних закладах та майстернях
Київщини першої половини ХХ століття.....60

Світлана Криштанович

Науково-методичні основи формування професійної компетентності
майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту.....66

Оксана Бартків

Соціально-педагогічна робота з внутрішньо переміщеними особами: сутність та зміст.....71

Ірина Литовченко

Особливості інвестиційного забезпечення організаційного навчання
як чинника підвищення конкурентоспроможності підприємств: на матеріалі США.....76

Youth & market

MONTHLY SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL JOURNAL

№6 (149) June 2017

Published since February 2002

UDC 051 The magazine included in the updated list of specialized pedagogical editions by decision of
Certifying of the Ministry of Education and Science of Ukraine (the order №1328 21.12.2015)

Founder and published: Drohobych State Pedagogical University by I. Franko
Ivan Franko, 24 Str., Drohobych, Lviv region, Ukraine 82100
The journal is registered in the Ministry of Justice of Ukraine
Published State registration license:
Series KB № 12270 – 1154 IIP since 05.02.2007

ISSN 2308-4634 (Since June 2013).

Since June 2013 Journal is cooperating with **Academy Poloniyna in Chenstokhov Poland**

Chief Editor:

Nadia SKOTNA, *Dr. Sc. (Philosophy), Prof.*

Head Editor:

Natalia PRYMACHENKO, *Ph. D. (Pedagogic), Member of National Union of Journalists*

Editorial Board:

Nadia SKOTNA, *Dr. Sc. (Philosophy), Prof.*

Fabian ANDRUSHKEVYCH, *Dr. Sc. (Pedagogic), (Poland)*

Mykola DUBYNA, *Dr. Sc. (Philology), Prof. Academic of Ukraine ASHE*

Mykola YEVTUKH, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian NAPS*

Iryna ZVARYCH, *Dr. Sc. (Pedagogic), Senior Research Officer*

Volodymyr KEMIN, *Dr. Sc. (Psychology), Prof.*

Mykola KORETS, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukraine ASHE,
Member of Ukrainian NUJ*

Andrzej KRYNSKI, *Dr. Sc. Msgr. Prof. (Poland) Academic of Ukraine ASHE*

Ivan MYKHASYUK, *Dr. Sc. (Economics), Prof. Academic*

Leonid ORSHANSKIY, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Oleh PADALKA, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian ASHE*

Mykola PANTYUK, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Inna ROMASHCHENKO, *Ph. D. (Pedagogic)*

Myroslav SAVCHYN, *Dr. Sc. (Psychology), Prof.*

Oleh TOPUZOV, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Member of Ukrainian NUJ*

Maria CHEPIL, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Oleksandr SHPAK, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian ASHE,
Member of Ukrainian NUJ*

Editorial office: Ukraine 82100, Lviv region, Drohobych, Ivan Franko, 24 str,

Tel. (068) 502-45-49, 8 (03244) 76-111; e-mail: vachevsky@meta.ua; website: <http://mr.dspu.edu.ua>

Recommended for publication by Academic Council of Drohobych State Pedagogical University
(protocol № 10, 22.06.2017)

Links to the publication of "Youth and market" obligatory

Edition takes orders to produce thematic issue or separate part at the expense of customer.

Edition takes orders to advertising.

Edition reserves the right to shrink and correct the matter. Articles signed by author express their own point of view.

Authors of publications are responsible for the accuracy of facts, quotations, private names, geographical names, statistics etc.

Signed to print 26.06.2017

Offset paper. Offset print. Edition of 100 copies. Size 60 x 84 1/8. Letter Times New Roman

Printed in the printing firm "Shwydkodruk" ("FastPrint")

Danylo Halatsky str., 1, Drohobych, Lviv Region 82100

tel.: (0324) 41-08-90.

YOUTH & MARKET, 2017

Youth & market

№6 (149) June 2017

CONTENTS

- Nadiya Ashytok**
An anthropological aspect of education of preschoolers with using the children's literature.....6
- Andriy Lytvyn**
The training of leaders of the educational space of universities.....10
- Oksana Vasyuk**
The content of studying in the process of formation the professional orientation of future social pedagogues....16
- Volodymyr Tkachenko, Yevheniya Cherevan**
The stroboscopic version of the laboratory work for the determination of acceleration of free falling.....22
- Mariya Flyak**
The basics of ethical competence of a social worker.....26
- Olha Yeromenko, Yuliya Stasyuk**
The fostering of "language stability" among students of comprehensive educational institutions
in the conditions of the modern cultural environment.....30
- Iryna Hrynychuk, Tetyana Hryshchenko**
The piano works of modern Ukrainian composers: the performance and pedagogical aspect.....36
- Anna Perminova**
The formation of positive image of personality of the future engineer-teacher by means of art pedagogy.....40
- Nataliya Pavynska**
The efficiency of using of interactive methods of teaching at history classes in higher educational institutions...45
- Olha Osova**
The theatre pedagogy as an innovative technology of training of future foreign language teachers.....49
- Yuliya Kolisnyk-Humenyuk**
The features of the artistic and pedagogical education in the educational institutions of Japan.....54
- Vasyl Andriyashko**
The decoratively-applied art in the educational establishments and workshops
of Kyiv region of the first half of the XX centuries.....60
- Svitlana Kryshtanovych**
The scientific and methodical basis of the formation of professional competence
of future managers of physical culture and sport.....66
- Oksana Bartkiv**
The socio-pedagogical work with the internally displaced people: the nature and content.....71
- Iryna Lytovchenko**
The features of investment support of organizational studying as a factor
of improvement of business competitiveness of enterprises: the experience of the USA.....76

**ФОРТЕПІАННІ ТВОРИ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ:
ВИКОНАВСЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ**

УДК 78.071.2(477) “ХХІ”

Ірина Гринчук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва факультету мистецтв

Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка

Тетяна Грищенко, кандидат педагогічних наук доцент кафедри музики і хореографії
Донбаського державного педагогічного університету

**ФОРТЕПІАННІ ТВОРИ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ:
ВИКОНАВСЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ**

Представлено проблему укладання навчальних посібників з фортепіанних творів українських композиторів на прикладі презентації композиторських пошуків митців початку ХХІ століття. Узагальнено аспекти роботи над опануванням нових зразків української фортепіанної літератури, окреслено роль такого виду діяльності у формуванні сучасного музиканта-педагога. Розглянуто цикл “П’ять прелюдій” Антона Кармазіна у виконавсько-педагогічному аспекті.

Ключові слова: фортепіанні твори українських композиторів початку ХХІ ст., композиторський стиль, А. Кармазін, фортепіанний цикл, виконавсько-педагогічний аспект.

Літ. 7.

Ірина Гринчук, кандидат педагогических наук, доцент кафедры музыковедения и методики музыкального искусства факультета искусств

Тернопольского национального педагогического университета имени В. Гнатюка

Татьяна Грищенко, кандидат педагогических наук, доцент кафедры музыки и хореографии
Донбасского государственного педагогического университета

**ФОРТЕПИАННЫЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ СОВРЕМЕННЫХ УКРАИНСКИХ
КОМПОЗИТОРОВ: ИСПОЛНИТЕЛЬСКО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ**

Представлено проблему укомплектования учебных пособий из фортепианных произведений украинских композиторов на примере презентации композиторских поисков начала ХХІ века. Обобщены аспекты работы над овладением новых образцов украинской фортепианной литературы, обозначено роль такого вида деятельности в формировании современного музыканта-педагога. Рассмотрен цикл “Пять прелюдий” Антона Кармазина в исполнительско-педагогическом аспекте.

Ключевые слова: фортепианные произведения украинских композиторов начала ХХІ века, композиторский стиль, А. Кармазін, фортепианный цикл, исполнительско-педагогический аспект.

Iryna Hrynychuk, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor
of the Musicology and Methods of Music Art Department

Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University

Tetyana Hryshchenko, Ph.D. (Pedagogy),

Associate Professor of the Music and Choreography Department
Donbass State Pedagogical University

**THE PIANO WORKS OF MODERN UKRAINIAN COMPOZERS: THE PERFORMANCE
AND PEDAGOGICAL ASPECT**

The basis of the creative interaction between the teacher and student in the classroom of a musical instrument consists in the concentrating the focus on mastering the different genres of performance and educational and concert repertoire; the willingness to familiarize the students with new models and musical works of lesser-known artists from different periods of the formation of the national piano repertoire.

An essential issue concern the familiarizing of students with the works of contemporary authors who do not ground on constant traditions in their performing interpretation.

The purpose of the article is to present a series of publications of the piano repertoire of Ukrainian composers, which was compiled by I. Hrynychuk and O. Horbach. The task of the article is to analyze the cycle of piano preludes of the contemporary Ukrainian composer A. Karmazin.

The mentioned above series of publications was commenced in 2013 by the manual “The Piano Miniatures by Ukrainian Composers (the second half of XX – the beginning of XXI century)”. Among the authors included to the first two issues were the classic representatives of the Ukrainian musical arts, famous piano composers and modern authors.

The novelty of the third manual consists in the expanding of the palette of musical forms, genres and chronological frames, as far as the book presents musical works written during the second half of the XIX and

the beginning of the XXI century. The fourth issue includes the samples of polyphonic repertoire, sonata form, the concert plays and the diversified miniatures compiled in the series and individual works as well.

The last fifth edition contains the polyphonic materials, the samples of variation form, piano cycles, various piano plays. As in previous editions of the manuals, the book represents the creative activity of the composers belonging to the different artistic directions, highlighting the musical traditions of different regions of Ukraine that allows to make a sufficiently complete picture of the Ukrainian piano culture. The recommendations of the performance and the short summaries of the life, histories of the composers given in the manual encourage the analysis and creative interpretation of the musical works.

The materials of the manual serve as relevant material of conducting classes of musical education and pedagogical practice. Through the presentation of the new names of composers, the manual presents a special interest for teachers of educational establishments, practicing teachers of Music and piano teachers as well.

The publication presents the preludes of A. Karmazin, who is a contemporary composer, the musicologist and a member of the National Union of Composers of Ukraine. His series "Five Preludes" is an example of interpretation of the prelude as a separate genre, when the combination of artistically independent parts creates a "changing kaleidoscope" of bright emotions, states and moods captured by the composer.

Keywords: *the piano works of Ukrainian composers of the beginning of XXI century, the composer's style, A. Karmazin, the piano cycle, the performing and pedagogical aspect.*

Постановка проблеми й аналіз останніх досліджень. Сучасна соціокультурна практика актуалізує завдання ефективного цілісного процесу фахової підготовки музиканта-педагога, особливе місце у якому належить інструментальному виконавству (Г. Падалка, О. Рудницька, Н. Гуральник та ін.).

Цей багатогранний компонент поєднує у собі виконавсько-методичний, методично-педагогічний, музикознавчий, історико-теоретичний аспекти. Тому, перед студентом постає проблема осмислення цілісної картини становлення національного фортепіанного репертуару у контексті розвитку європейської та світової музичної культури, що дозволить у наступній педагогічній діяльності увести школярів у музичний простір різних епох, типів, жанрів зразків національної та світової музичної культури [1 – 2].

Звідси, основою творчої суб'єкт-суб'єктної взаємодії педагога та студента в класі музичного інструмента виступає спрямованість на оволодіння різножанровим навчально-виконавським та концертним репертуаром, готовність до ознайомлення з новими зразками, з творами маловідомих митців різних періодів становлення національного фортепіанного репертуару, з творами сучасних авторів, які ще не опираються на сталі традиції щодо їх виконавської інтерпретації.

З методичного боку, у виконавських класах актуалізується завдання формування аналітико-інтерпретаційних умінь як здатності до особистісного емоційно-ціннісного і одночасно фахово-музикознавчого осмислення конкретних музичних зразків у контексті багатогранного феномена музичної реальності, спрямованого на самовираження у мистецькій діяльності, на спонукання до особистісних "музичних

відкриттів" майбутніх вихованців у процесі слухання музики чи інших форм музикування.

Важливим напрямком удосконалення аналітико-інтерпретаційної діяльності як компонента і показника рівня музичного мислення і музичної культури виконавця виступає формування музично-стильового досвіду, який поєднує сформовані вміння атрибуції стильових ознак на всіх рівнях (М. Михайлов та ін.) з власне інтерпретаторськими вміннями співтворчості (В. Москаленко, О. Рудницька, О. Бурська, Л. Філоненко та ін.).

Наш педагогічний досвід переконує, що опанування української музичної культури в контексті європейської і світової позитивно сприяє становленню естетичних цінностей особистості, розумінню сутності мистецтва, культурно-історичних традицій народу. Системна діяльність у цьому напрямку формує досвід творчої інтерпретації музичних творів, підвищує рівень мистецької, культурологічної компетентності студента, яка опирається на музикознавчу інформацію, слухацький досвід, набутий впродовж вивчення спеціальних фахових дисциплін.

Мета статті – представити серію видань фортепіанного репертуару з творів українських композиторів, упорядковану І. Гринчук та О. Горбач. **Завдання статті** – проаналізувати цикл фортепіанних прелюдій сучасного українського композитора А. Кармазіна.

Виклад основного матеріалу. Серію видань фортепіанного репертуару з творів українських композиторів, започатковану у 2013 р. навчально-методичним посібником "Фортепіанна мініатюра українських композиторів (друга половина ХХ – початок ХХІ століть)" [3] об'єднує "надзавдання" формування у студентів потреби у пошуку, накопиченні, осмисленні нової музичної інформації, виконавського репертуару, у їх

ФОРТЕПІАННІ ТВОРИ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ: ВИКОНАВСЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

творчому використанні, що забезпечує позитивне мотиваційно-ціннісне ставлення студента до себе як до суб'єкта професійної діяльності.

Серед авторів двох перших випусків [3 – 4] – класики українського музичного мистецтва (М. Колесса, Ф. Надененко, М. Вериківський, А. Кос-Анатольський, О. Білаш, М. Скорик, Б. Фільц), відомі фортеп'янні композитори (М. Гржибовський, А. Коломієць, Ю. Щуровський, Л. Жульєва, В. Квасневський, Л. Шукайло, В. Філіпенко), сучасні автори (Б. Севаст'янов, О. Бордюгова, О. Кимлик).

Новизною третього посібника [5] стало розширення палітри музичних форм і жанрів, хронологічних рамок, оскільки представлено твори, написані впродовж II половини XIX – початку XXI ст., серед імен композиторів – автори поліфонічних творів Є. Юцевич, М. Тіц, С. Павлюченко, автори варіацій Й. Витвицький та Н. Лагодюк, автори різножанрових фортеп'янних п'єс С. Борткевич, Ф. Богданов, І. Шамо, В. Гончаренко, Л. Шукайло.

До четвертого випуску [6] включено зразки поліфонічного репертуару (Фуга d-moll М. Тіца, Інвенція F-dur Є. Юцевича, Прелюдія і fuga F-dur С. Павлюченка), сонатної форми (сонатини М. Колесси, М. Соковніна), розгорнутих концертних п'єс (Ноктюрн М. Калачевського, Рондо Я. Степового, “Українське скерцо” М. Сільванського, Експромт Л. Шукайло) та різнопланових мініатюр, як поєднаних у цикли (“Маріонетки” С. Борткевича), так і окремих: ескізи М. Лисенка, Прелюд “В не забудь” та “Пісня без слів” Д. Січинського, Прелюдія М. Жербіна, “Чаклун” Т. Сакаєвої-Ростімащенко, “Світ дитинства” та “Магічна музика” Я. Бобалік).

П'ятий випуск [7] вміщує поліфонічний матеріал (Канон Л. Ревуцького, Прелюдія і фугу О. Зноско-Боровського), зразки варіаційної форми (Шість варіацій з балету “Весняна казка” М. Вериківського, Легкі варіації В. Гончаренка), фортеп'янні цикли Ф. Якименка, С. Борткевича, Н. Нижанківського. Представлено різнопланові фортеп'янні п'єси В. Заремби, Ж. Колодуб, Л. Шукайло, І. Гайденка, С. Гримальського, А. Кармазіна.

Як і у попередніх навчально-методичних виданнях, презентовано творчість композиторів різних мистецьких напрямків, представлено музичні традиції різних регіонів України, що дозволяє скласти достатньо цілісну картину становлення української фортеп'яної культури. Допомогою у процесі аналізу та створення виконавської інтерпретації творів служать рекомендації щодо їх виконання, короткі відомості про композиторів.

Матеріали посібника є актуальним матеріалом і для проведення занять з методики музичного виховання, проходження педагогічної практики, зацікавлять викладачів мистецьких навчальних закладів, практикуючих учителів музичного мистецтва та вчителів фортеп'яно ДМШ та ДШМ, зокрема і завдяки презентації нових імен композиторів.

У рамках публікації представимо прелюдію А. Кармазіна – сучасного композитора, музикознавця, випускника композиторського факультету Національної музичної академії України (2002 – 2007) по класу Б.Ю. Стронька, члена Національної спілки композиторів України (2016).

На сьогодні А. Кармазін вже мав 4 авторські концерти у м. Києві (2009, 2011, 2014, 2015) та спільний з членом НСКУ Є. Дондуком концерт у Білій Церкві (2016). Музичні твори автора виконувались на фестивалях “Прем'єри сезону” (Київ, 2006, 2007), “Квіти духовності” (Мелітополь, 2011), “Золота кувшинка” (Путівль, 2011), Іменини Чайковського” (Суми, 2013), LANDISH (2014, Суми – Низи – Тростянець).

Його творчий доробок включає *камерні твори* – Монолог-реквієм для скрипки соло; Мелодія для скрипки та фортеп'яно; П'єса для альту і фортеп'яно; Камерна сюїта для п'яти інструментів; Тріо для флейти, кларнета і фортеп'яно; перекладення II частини концерту для флейти з оркестром (дипломна робота) для флейти, гобоя та фортеп'яно; *вокальні твори*: цикл “Образи” на сл. О. Когляревської для мецо-сопрано та фортеп'яно. Для фортеп'яно ним створено 5 прелюдій; сонату; поему “Рання весна”, токату (виконувалася на баяні), сюїту на тему Вериківського.

Цикл “П'ять прелюдій” є прикладом трактування прелюдії як окремого жанру, де поєднання самостійних у художньому відношенні частин за певним авторським задумом створює “мінливий калейдоскоп” схоплених композитором яскравих емоцій, станів, настроїв.

Цикл написаний у 2002 р. під час навчання автора у НМАУ імені П.І. Чайковського. У репрезентованому циклі прелюдії об'єднані за принципом тонального, темпового, фактурного контрасту, різного образно-емоційного змісту. Композиторська ідея полягала у створенні циклічної форми, однак, допускається й виконання окремих частин; так, прелюдія V відноситься до найулюбленіших творів автора.

Прелюдія I (*Andante*) мрійливого, примхливо-задумливого плану, що пов'язано із короткими

хвилеподібними послівками, рухливою динамікою та метро-ритмом (3/8), багатою хроматизацією та поліметрією. Короткі паузи на початку мелодичних побудов та їх завершенні створюють ефект заглибленої саморефлексії, а поява в кодї прелюдії рівномірної пульсації акордових альтерованих послідовностей, четвертних пауз, витриманих акордів четвертними і половинними тривалостями створюють ефект незавершеного роздуму, запитання, що має стати імпульсом подальшого розвитку циклу.

Прелюдія II (*Scherzando*). За авторським висловом – своєрідна “відтяжка” руху цього розвитку. Відповідно до авторської ремарки, фактура спрямовує асоціативний ряд слухача до картини “оркестрової репетиції”, змагання у віртуозності різних груп інструментів. Виконання твору вимагає від піаніста культури артикуляції, тембрального чуття, вільного володіння метро-ритмом.

Прелюдія III (*Allegro*). Швидка пульсація-репетиція восьмих тривалостей у розмірі 6/8 створює ілюзію італійської тарантели, побутової сцени із несподіваним завершенням: довга пауза, витримані альтеровані акорди, висхідне арпеджіо на “пустому” квінтовому тоні (як невисловлене запитання). За авторським висловом – ця і наступна прелюдія разом утворюють кульмінаційну зону циклу.

Прелюдія IV (*Allegretto*) немов продовжує стрімкий рух попередньої прелюдії і через стрімке наростання (ремарки *accel.*, *prestissimo*) досягає повнозвучної кульмінації (*ff*) як окремої прелюдії, так і циклу в цілому. Однак, після оркестрової звучності – знову короткі оркестрові перегукування і швидке стихання звучності (*p* – *pp* – *ppp*).

Прелюдія V (*Andante con lentezza*) звучить як піднесений спів, близький до романсу, з мелодією широкого дихання, з розлогим арпеджованим хвилеподібним супроводом. Затакти, альтерації, тріолі вносять елементи схвильованості, декламаційності. Завершальний *D-dur*’ний акорд звучить як “умиротворення”, світле завершення прелюдії і циклу в цілому. За авторським висловом – ця прелюдія має стати “відповіддю на питання”, у ній поновлюється втрачена рівновага, досягається відчуття сталості.

Увагу виконавця необхідно звернути на артикуляційне різноманіття, тембральне диференційоване прослуховування фактури, гнучке фразування, що опирається на слухові гармонічні уявлення. Пропонуємо виконавцям провести роботу над виокремленням повторних ладо-гармонічних комплексів, тактуванням метро-

ритмічних змін. Головним завданням для інтерпретації є створення власної картинної, образної, сюжетної, психологічної програми (за С. Шипом), яка і підкаже відповідний комплекс виразових виконавських засобів.

А. Кармазін вважає основним завданням щодо виконання циклу роботу над звуком, уникання його “ударності” за винятком прелюдії III. Автор підкреслює, що переважає помірний темп та негучна динаміка, швидкою є лише прелюдія III (“токатна”), а максимальне *f* – у кульмінації прелюдії IV.

Цикл доцільно включити до навчально-виконавського репертуару студентів, які мають відповідний рівень підготовки, стильно-слуховий досвід. У репертуарі зі слухання музики в загальноосвітній школі цикл може бути використаний до тем, пов’язаних з творчістю сучасних українських композиторів, з новими стильовими пошуками.

Прелюдії циклу неодноразово виконувалися на авторських концертах А. Кармазіна у 2009, 2011, 2014, 2015, 2016 рр., були задіяні у рамках музично-навчального процесу, ставали об’єктом наукового дослідження.

Висновки. Виконання і рецепція фортепіанних творів сучасних композиторів, зокрема прелюдії А. Кармазіна, вимагають достатнього музично-стильового слухацького і виконавського досвіду, “підготовленого” виконавця і слухача. Вважаємо, що робота над пошуком і опануванням нових зразків української фортепіанної літератури – важливий напрямок у формуванні сучасного музиканта-педагога.

ЛІТЕРАТУРА

1. Муха А. Композитори України та української діаспори / А. Муха. – К.: Музична Україна, 2004. – 352 с.
2. Українська радянська фортепіанна музика / В. Л. Клиш. – К.: Наук. думка, 1980. – 314 с.
3. Фортепіанна мініатюра українських композиторів (друга половина XX – початок XXI століть): навчально-методичний посібник / упоряд.: І. Гринчук, О. Горбач. – Тернопіль: Астон, 2013. – 96 с.
4. Фортепіанна мініатюра українських композиторів (друга половина XX – початок XXI століть): навчальний посібник / упоряд.: І. Гринчук, О. Горбач. – Тернопіль: Астон, 2014. – 96 с.
5. Фортепіанні твори українських композиторів: навчальний посібник / упоряд.: І. Гринчук, О. Горбач. – Тернопіль: Астон, 2015. – 96 с.
6. Фортепіанні твори українських композиторів: навчальний посібник. – Випуск 4 / упоряд.: І. Гринчук, О. Горбач. – Тернопіль: Астон, 2016. – 116 с.
7. Фортепіанні твори українських композиторів: Навчальний посібник. – Випуск 5 / упоряд.: І. Гринчук, О. Горбач. – Тернопіль: Астон, 2017. – 126 с.

**ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ОБРАЗУ ОСОБИСТОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА ЗАСОБАМИ АРТ-ПЕДАГОГІКИ**

REFERENCES

1. Mukha, A. (2004). *Kompozytory Ukrainy ta ukrainskoi diaspori* [Composers of Ukraine and the Ukrainian Diaspora]. Kyiv, 2004, 352 p. [in Ukrainian].
2. Klyn, V.L. (1980). *Ukrainska radianska fortepianna muzyka* [Ukrainian Soviet piano music]. Kyiv, 314 p. [in Ukrainian].
3. Hrynychuk, I. & Horbach, O. (Ed.). (2013). *Fortepianna miniatura ukrainskykh kompozytoriv (druha polovyna XX – pochatok XXI stolit)* [Piano music in miniature by Ukrainian composers (the second half of the XX – the beginning of the XXI century)]. *Navchalno-metodychnyi posibnyk*. Ternopil: Aston, 96 p. [in Ukrainian].
4. Hrynychuk, I. & Horbach, O. (Ed.). (2015). *Fortepianni tvory ukrainskykh kompozytoriv: navchalnyi posibnyk* [The piano works by Ukrainian composers: the educational book]. Ternopil, Aston, 96 p. [in Ukrainian].
5. Hrynychuk, I. & Horbach, O. (Ed.). (2016). *Fortepianni tvory ukrainskykh kompozytoriv: navchalnyi posibnyk* [The piano works by Ukrainian composers: the educational book]. Ternopil: Aston, 96 p. [in Ukrainian].
6. Hrynychuk, I. & Horbach, O. (Ed.). (2016). *Fortepianni tvory ukrainskykh kompozytoriv: navchalnyi posibnyk* [The piano works by Ukrainian composers: the educational book]. Vol.4, Ternopil: Aston, 116 p. [in Ukrainian].
7. Hrynychuk, I. & Horbach, O. (Ed.). (2017). *Fortepianni tvory ukrainskykh kompozytoriv: navchalnyi posibnyk* [The piano works by Ukrainian composers: the educational book]. Vol.5, Ternopil: Aston, 126 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 05.05.2017

УДК 378.147

*Анна Пермінова, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки методики та менеджменту освіти
Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків*

**ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ОБРАЗУ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО
ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА ЗАСОБАМИ АРТ-ПЕДАГОГІКИ**

У статті розглянуто актуальність, особливості, структуру, мету та очікуваний результат кожного етапу впровадження арт-педагогічних методів та засобів під час виховної роботи у тренінговій формі з майбутніми інженерами-педагогами різноманітного профілю. Використання яких призведе до формування уявлення про позитивний образ особистісного майбутнього студента, майбутнього інженера-педагога різноманітного профілю, уміння виявляти причинно-наслідкові зв'язки особистого життя й будувати образ свого майбутнього, корегування особистісного емоційного стану.

***Ключові слова:** арт-педагогіка, методи, засоби, виховний захід, тренінг, інженер-педагог різноманітного профілю.*

Літ. 7.

*Анна Перминова, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры педагогики методики и менеджмента образования
Украинской инженерно-педагогической академии, г. Харьков*

**ФОРМИРОВАНИЕ ПОЛОЖИТЕЛЬНОГО ОБРАЗА ЛИЧНОСТИ БУДУЩЕГО
ИНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА СРЕДСТВАМИ АРТ-ПЕДАГОГИКИ**

В статье рассмотрены актуальность, особенности, структуру, цели и ожидаемый результат каждого этапа внедрения арт-педагогических методов и средств во время воспитательного мероприятия в тренинговой форме с будущими инженерами-педагогами различного профиля. Использование, которых приведет к формированию представления о положительном образе личностного будущего студента, будущего инженера-педагога широкого профиля, умение выявлять причинно-следственные связи личной жизни и построения образа своего будущего, корректировка личностного эмоционального состояния.

***Ключевые слова:** арт-педагогика, методы, средства, воспитательное мероприятие, тренинг, инженер-педагог широкого профиля.*

*Anna Perminova, Ph. D. (Pedagogy), Associate Professor of the Pedagogy
and Methods of Educational Management Department
Ukrainian Engineering Pedagogical Academy, Kharkiv*

**THE FORMATION OF POSITIVE IMAGE OF PERSONALITY OF THE FUTURE
ENGINEER-TEACHER BY MEANS OF ART PEDAGOGY**